

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**М.Х. ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ
ТАРАЗСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ им. М.Х. ДУЛАТИ**

«БЕКІТЕМІН»

Қабылдау комиссиясының төрағасы,
М.Х. Дулати атындағы
Тараз университетінің
Басқарма Төрағасы - Ректор
Байжуманов М.К.
«06» _____ 2025 ж.

**«Педагогикалық ғылымдар» білім беру саласы бойынша
жоғары білімнің білім беру бағдарламаларына
оқуға түсушілерге арнаулы емтихан өткізу
БАҒДАРЛАМАСЫ**

ПРОГРАММА

**проведения специального экзамена поступающим
на образовательные программы высшего образования
по области образования «Педагогические науки»**

Тараз, 2025

Мазмұны/Содержание

1	Жалпы ережелер	3
	Общие положения	18
2	Арнаулы емтиханды өткізу тәртібі	3
	Порядок проведения специального экзамена	18
3	Арнаулы емтиханды тапсыру критерийлері	4
	Критерии сдачи специального экзамена	19
4	Апелляцияны өткізу тәртібі	5
	Порядок проведения апелляции	20
5	Педагогикалық мамандықтарға оқуға тапсыратын талапкерлер үшін арнайы емтиханның педагогикалық жағдаяттары	5
	Педагогические ситуации специального экзамена для абитуриентов, поступающих на педагогические специальности	20
6	Арнаулы емтихан өткізілетін білім беру бағдарламалары топтарының тізбесі	24
	Перечень групп образовательных программ, по которым проводятся специальные экзамены	24
7	Келісу парағы	26
	Лист согласования	26

1. Жалпы ережелер

Осы бағдарлама Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 ж. 31 қазандағы №600 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың Үлгілік қағидаларына сәйкес әзірленді.

«Педагогикалық ғылымдар» білім беру саласына түсу кезіндегі арнаулы емтихан талапкерлердің педагогикалық қызметке бейімділігін айқындауға бағытталған.

Арнаулы емтиханның түрі мен мазмұны сұхбаттасуға бағытталған. Сұхбаттасу барысында талапкерден педагогикалық жағдаятты шешуді талап етеді.

2. Арнаулы емтиханды өткізу тәртібі

2.1 Арнаулы емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін, университет Баскарма Төрағасы - Ректор немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның шешімімен емтихан өткізу кезеңіне емтихан комиссиясы құрылады.

2.2 Арнаулы емтиханның кестесін (пәннің атауы, күні, уақыты және өткізілетін орны, консультациялар, нәтижелерді жариялау күні) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттарды қабылдау басталғаннан кешіктірілмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

2.3 Арнаулы емтихан «өтті» немесе «өтпеді» деген нысанда бағаланады.

Арнаулы емтиханды өткізу қорытындылары рұқст беру ведомосымен, комиссияның еркін нысандағы хаттамасымен ресімделеді және жауапты хатшыға (оның орынбасарына) нәтижелерді жариялау үшін беріледі. Комиссияның хаттамасына төраға және комиссияның барлық қатысқан мүшелері қол қояды.

2.4 Арнаулы емтихан бейне немесе аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда (орындарда) өткізіледі.

2.5 Арнаулы емтиханның нәтижелері емтихан өткен күні жарияланады.

2.6 Арнаулы емтихан нәтижелері бойынша түсушіге арнаулы емтихан тапсыру орнына карамастан жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына ұсыну үшін рұқсат беру ведомосынан үзінді беріледі.

2.7 Арнаулы емтихан өткізілетін аудиторияға кіргізуді емтихандарды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер, техникалық хатшылар қамтамасыз етеді. Арнаулы емтихан өткізу барысында аудиторияға бөгде адамдар кіруге болмайды.

2.8 Талапкер арнаулы емтиханға жеке басын куәландыратын құжатты және құжаттарын қабылдағаны туралы қолхатты көрсеткен жағдайда жіберіледі.

2.9 Арнаулы емтиханды өткізу кезінде бір орыннан басқа орынға ауысуға, емтихан материалдарымен алмасуға, көшіріп алуға, аудиторияға оқулықтарды, басқа да әдістемелік әдебиеттерді, мобильді байланыс құралдарын кіргізуге және қолдануға тыйым салынады. Арнаулы емтихандар тыныш және қолайлы жағдаймен қамтамасыз етіледі, талапкерлерге өз білімі мен білік деңгейін толық көрсете алуына барынша мүмкіндік жасалады.

2.10 Арнаулы емтихан басталғаннан кейін талапкерлерге емтихан материалдары беріледі және рәсімдеу тәртібі түсіндіріледі, сондай-ақ арнаулы емтихандардың басталу және аяқталу уақыттары, нәтижелерді жариялаудың және апелляция өткізудің уақыты мен орны көрсетіледі.

2.11 Арнаулы емтиханды өткізу кезінде талапкерлер мынадай талаптарды сақтауы тиіс:

1) тыныштық сақтау және өз бетінше жұмыс істеу, емтихан алушымен және басқа талапкерлермен сөйлеспеу;

2) аудиторияда жүрмеу, басқа орынға отырмау;

3) арнаулы емтихан аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

4) емтиханды өткізу жайлы ереже талаптарын бұзғаны үшін талапкер аудиториядан

шығарылады.

5) арнаулы емтиханға қайта қатысуға және қайта тапсыруға рұқсат етілмейді.

2.12 Арнаулы емтиханның түрі мен мазмұны педагогикалық жағдаятты шешу. Осы арқылы талапкерлердің педагогикалық қызметке бейімділігін айқындауға бағытталған.

2.13 Талапкерлер арнайы емтихан тапсырған кезде комиссия жауаптардың толықтығын, тереңдігін және дәлелді екендігін бағалайды. Келесі критерийлер ескеріледі: мұғалімнің болашақ мамандығын таңдау мотивтері; педагогикалық қызметке қызығушылық; балаларға деген сүйіспеншілік; шығармашылық көзқарас; гуманистік бағыт; инновациялық ойлау стилі; сөйлеу мәдениеті, дикция; қарым-қатынас мәдениеті; эмпатия және көшбасшылық қасиеттер.

Арнаулы емтихан бойынша педагогикалық жағдаятты өз деңгейінде шешпеген немесе емтиханға келмеген тұлғалар «жіберілмеді» деп бағаланады және арнаулы емтиханды тапсырмаған болып табылады.

3. Арнаулы емтиханды тапсыру критерийлері:

3.1 Арнаулы емтихан – педагогикалық жағдаятты шешу қорытындысы келесі критерийлері бойынша қойылады:

«Өтті»

Төменгі жағдайда қойылады, егер талапкер:

- ұстаз мазмұны мен қызметіне тұрақты қызығушылық танытады, мұғалім болуға саналы ұмтылыс білдіреді;
- мұғалім тұлғасына қойылатын жалпы талаптарды тұжырамдай біледі және оның қызметінің ерекшеліктерін сипаттайды;
- берілген жағдайларда бірегейлік көрсете біледі;
- сөзі ақпаратқа толы, қисынды, бірізді, анық және толыққанды. Сөзінде бағалау пікірлер мен көркем құралдары бар, нақты дауыс мәнеріне ие;
- тыңдау және есту, басқа адамды түсінуге және сұхбат жүргізуге, тілдесуге дайындық пен ынтаны білдіру ептіліктерін көрсетеді;
- ұтымды деңгейінде негізделген эмпатиялық қабілеттері көрсетеді;
- құрдастарын артынан ертуге, олардың әрекетін басқару және ұйымдастыруға қабілетті, көшбасшылық қасиеттеріне ие.

«Өтпеді»

Төменгі жағдайда қойылады, егер талапкер:

- мұғалім мамандығына қызығушылық танытпаса немесе қызығушылығы әлсіз көрсетілген;
- педагогикалық жағдайды шешуге әрекет танытпайды;
- өз ойын қисынсыз, дәйексіз, түсініксіз білдіреді. Семантикалық тұрғыдан артық сөздер, дауыс мәнері мен сөз нормаларының бұзылуы байқалады;
- формалды тілдесуге дайын, сұхбатты еріксіз жүргізеді, басқаны тыңдауға бағытталмаған;
- эмпатиялық қабілеттері көрінбейді немесе әлсіз көрінген;
- қызметті басқару мен ұйымдастыруға жауапкершіліктен қашады.

3.2 Комиссия келесі шешімдердің бірін қабылдайды:

- Жіберіледі
- Жіберілмейді

4. Апелляцияны өткізу тәртібі

4.1 Емтихандарды өткізу кезеңіне арнаулы емтиханға қойылатын талаптарды сақтау, даулы мәселелерді шешу, тиісті емтихандарды тапсыратын адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында әрбір университет басшысының немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның бұйрығымен төрағасын қосқанда тақ саннан тұратын апелляциялық комиссия құрылады.

4.2 Апелляцияға өтінішті апелляциялық комиссия төрағасының атына арнайы емтихан тапсырушы тұлға жеке береді. Өтініш арнайы емтихан нәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және оны апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарастырады.

4.3 Арнаулы емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санынан көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады.

4.4 Апелляциялық комиссияның жұмысы төрағаның және қатысушы комиссия мүшелерінің қолы қойылған хаттамамен ресімделеді.

5. Педагогикалық мамандықтарға оқуға тапсыратын талапкерлер үшін арнайы емтиханның педагогикалық жағдаяттары;

Педагогикалық жағдаят №1

Мектептен қайтып келе жатып үнемі сабаққа келмейтін сыныптасыңыздың көлік жуып жүргенін көріп қалдыңыз.

Не істейсіз?

1. Ештеңе көрмегендей сынай танытып өтіп кетесіз: бұған не істейсің өмір осылай!
2. Сыныптасыңызға жакындай келіп, көзіне тік қарап, сөйлемей бұрылып кетіп қаласыз.
3. Жедел түрде сынып жетекшісіне айтып, жағдайды талқылау.
4. Ұялы телефонға түсіріп алып, сыныптастарға көрсетесіз
5. Өз жауабыңыз.

Жауабыңызға түсініктеме беріңіз.

Педагогикалық жағдаят №2

Сіздің сыныбыңызда арнайы бағдарламамен оқитын мүмкіндігі шектеулі оқушы оқиды. Ал сыныптастары онымен сөйлеспек түгел оған мән де бермейді.

Осы жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Бұл жағдайда қандай әрекет етер едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді негізден беріңіз.

Педагогикалық жағдаят №3

Сізге 11 сынып оқушысы мамандық таңдаудан қиналып жүргенін айтты, себебі өзінің калауы дизайнер болу, ал ата-анасы мұғалім болуына үгіттеп жүргенін жеткізді.

Сіз қандай кеңес берер едіңіз?

Педагогикалық жағдаят №4

Биыл сіздің балаңыздың сыныбында оқитындардың бәрінде «ұялы телефон» бар, тек сіздің балаңызда ғана ұялы телефон жоқ. Үйде балаңыз ұялы телефон алып бер деп мазаңызды алады. Сабаққа барғысы келмейді. Алып беруге жағдайыңыз көтермейді. *Сіз не істейсіз?*

Педагогикалық жағдаят №5

Оқушы мұғалімге: «Басқа балаларға қарағанда маған жақсы көзбен қарағаныңызды қалаймын, өйткені мен бәрінен де жақсы оқимын» - дейді. Мұғалім оқушыға таңқала қарап, ол үшін бәрі бірдей екендігін айтты. Сіз осы жағдаятты қалай шешетін едіңіз (не істер едіңіз? не айтар едіңіз? т.б.) *Оқушының мұндай өтінішіне мұғалім қалай жауап беруі керек?*

Педагогикалық жағдаят №6

7-сынып оқушысы үнемі тәртіп бұзады. Мектеп әкішілігі мен сынып жетекшісі әңгімелескеннен кейін екінші рет қайталамауға уәде береді. Бірақ, есіктен шыға бере баяғысын тағы бастайды.

Мұғалім мұндай жағдайда не істеуі керек? Бұл жағдайға қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда не істер едіңіз? Өз әрекетіңізді түсіндіріңіз?

Педагогикалық жағдаят №7

Әйгерімнің есте сақтау қабілеті өте жақсы дамыған, сондықтан ол кез келген мәтінді, әнді, ақпаратты оңай жаттап алады. Мереке кезінде ол тек өз рөлін ғана емес, басқа да балалардың рөлдеріндегі мәтіндерді жаттап алған. Сол мәтінді қайталап басқаларға өздерін көрсетуге мүмкіндік бермейді.

Бұл жағдайға қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда не істер едіңіз? Өз әрекетіңізді түсіндіріңіз?

Педагогикалық жағдаят №8

Қазіргі кезде БУЛЛИНГ мәселесі неге жиі айтылып жүр? Басты себебі неде? *Осыған өз ой-пікіріңізді айтыңыз?*

Педагогикалық жағдаят №9

Сіз қоғамдық көлікте келе жатып, қасыңызда отырған жолаушының сөмкесінен бір адамның әмиян алып жатқандығының куәсі болдыңыз.

Сіз бұл жағдаятқа қалай әсер ете аласыз? Мұндай жағдаятта сіз қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндір?

Педагогикалық жағдаят №10

Сіздің сыныптастарыңыз жаңадан келген мұғалімнің сабағына саналы түрде кешігіп келді. Сыныптастарыңыз рұхсатсыз кіріп, мұғалімнің ашуына тимекші болды. Мұғалім сәл жымынып, өз орындарына отыруларына рұқсат етті. Оқушылар мұғалімнің мұндай әрекетінен сасып қалды. Таң қалды.

Сіз бұл жағдаятқа қалай әсер ете аласыз? Мұндай жағдаятта сіз қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндір

Педагогикалық жағдаят №11

Екінші тоқсанның басында мұғалім оқушылардың орнын ауыстырып отырғызуда. Сол кезде бүкіл сыныптың көзінше Айдар Жайнаның қасында отырғысы келмейтіндігін айтты.

Мұғалім осы жағдайдан қалай шығу керек?

Педагогикалық жағдаят №12

Сыныпқа жаңадан оқушы қыз келді. Бірақ оның білім деңгейі төмен болатын. Мұғалім онымен сабақтан кейін де, сабақ үстінде де жұмыс жасайды, бірақ ешқандай нәтиже жоқ. Мұғалімнің шыдамы таусылып оған ұрсады, ұрады. Сынып көзінше «Сен топассың, салаксың» деген сөздер айтады. Сынып оқушылары да оны менсінбейді, сөйлеспейді. Оқушы енді сабаққа келуді де доғарды.

Осы жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті дұрыс па? Өз жауабыңды түсіндір.

Педагогикалық жағдаят №13

Балалар арасындағы физикалық зорлық-зомбылық мәселесі. *Бұған сіздің ой-пікіріңіз?*

Педагогикалық жағдаят №14

Егер мен ПЕДАГОГ болсам... ары қарай жалғастырыңыз?

Педагогикалық жағдаят №15

Мұғалім оқушының сабақ үстінде ұялы телефонды кітап астына тығып алып, біреумен хат жазысып отырғанын байқайды. Мұғалім ызаланып, телефонды жұлып алады да, оқушының ата-анасын мектепке келуін талап етеді.

Осы жағдайдағы мұғалімнің мінез-құлығына талдап жасаңыз. Сіз мұндай жағдайда не істер едіңіз? Өз әрекетіңізді түсіндіріңіз?

Педагогикалық жағдаят №16

Мектепке жаңа мұғалім келді. Ол жас, көңілді және жайдары. Сіздің сыныптастарыңыз оны қызыға қарсы алды. Міне бірінші сабақ. Сынып тып-тыныш, кенет «Ку-ка-ре-ку» деген дауыс шықты. Мұғалім балаларға таңдана қарады. «Қораз» дым болды, бірнеше секунд үнсіздіктен кейін сыныптың басқа бұрышынан тағы да «ку-ка-ре-ку» деген дауыс естілді. Сабақ үзілді.

Сіздің ойыңызша, «Қораз» «ку-ка-ре-ку»ламау үшін, сабақ жалғасуы үшін мұғалім не істеуі керек еді? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар (не айтар) едіңіз? Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №17

Сіз тұрып жатқан үйде бір кішкентай қыз тұрады делік. Ол басқа балалар ойнап жатқанда скрипкада ұзақ уақыт және құштарланып дайындалатын. Бір күні ол жас музыканттардың конкурсында бірінші орынды жеңіп алғандығын сыныптастарына қуана айтты. Бірақ сыныптастары оның үстінен күліп «оқымысты» деген сөздермен келемеждей бастады. Мұғалім бұл жағдайды назарсыз қалдырды.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №18

Сіздің бірнеше сыныптастарыңыз жастар ансамблінің концертіне бару үшін сабақтан кетіп қалды. Келесі күні сынып жетекшісі келіп, мұны кім бастағанын сұрады. Бірақ ешкім дұрыс жауап бермеді. Мұғалім бүкіл сыныпты жазалады.

Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №19

Сыныпқа жаңадан практикант студент келді. Мұғалім практикант студентке үйретудің орнына, тек жұмсайтын болды. Сабақ уактысында гүлдеріне су құйғызады, шаң сүрткізеді, өзінің жеке жұмыстарына жұмсайды. Бостан-босқа сынып оқушыларының көзінше ұрсып, болашақ мұғалімді ұялтады. Соның салдарынан сынып практикант студентті сыйламайтын да, тыңдамайтын да болды.

Сіздің ойыңызша, мұғалімнің бұл әрекеті дұрыс па?

Педагогикалық жағдаят №20

Мұғалім өзін келемеждеген хатты жолдан ұстап алды. Астында оқушының аты-жөні жазылған. Осы жағдайдағы мұғалімнің іс-әрекетін көрсетіңіз?

1. Хатты көрсетіп тұрып жыртып тастайды.
 2. Хат иесін жариялап, көркемдік шеберлігі үшін мадақтау.
 3. Бұған қалжыңмен қарау
 4. Өз нұсқаныңды ұсыныңыз.
- Өз жауабыңызды түсіндіріңіз.*

Педагогикалық жағдаят №21

Сыныпта оқушылар шуынан шаршаған мұғалім, ашуланып: «Мектепке не үшін келесіңдер осы? Келгеннен кейін бірнәрсе үйреніп кету керек қой» - деп, ұрысты.

Оқушылар: «Достарымызбен сөйлесуге және ойнап-күлуге келеміз» деп бір дауыспен жауап берді.

*Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?).
Неліктен?*

Педагогикалық жағдаят №22

Төртінші сабаққа таман оқушылар шаршап, қатты сөйлеп, шулай бастады. Мұғалім сергіту сәтін жасайтындарын айтты, бәрі қуана келісті, алайда бірнеше оқушы мән бермегендей отыра берді.

Мұғалім сұрағанда:

- Неге жаттығу жасамай отырсыздар?

Оқушылар:

- Біз ешнәрсе жасағымыз келмейді - деп жауап қайтарады.

*Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?).
Неліктен?*

Педагогикалық жағдаят №23

Биология пәнінің мұғалімі 10 сыныпқа сабаққа кірді. Оқушылар «Фототсинтез» тақырыбына дайындалған плакатты керісінше іліп қойды да, мұғалімнің қандай күйде болатынын күтіп отырды.

Мұндай жағдайда ұстаздың әрекеті:

1. Плакатты дұрыстап қойды.
2. Сыныпқа ескерту жасап, кезекші оқушыға дұрыс ілуін талап етті.
3. Қалжыңдай отыра, жымып плакатты түзеп, сабақты жалғастырады.
4. Сіздің өз жауабыңыз.

Таңдаған жауабыңызды түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №24

Ең жақсы көретін мұғаліміңіздің бойынан көргіңіз келетін үш жақсы қасиетті атаңыз?

Педагогикалық жағдаят №25

Токсандық жиынтық бағалауды (ТЖБ) тапсыру кезінде оқушы дәретханаға сұранады.

Мұғалім:

- Әрине шығып кел, бірақ телефоныңды қалдырып кет, - дейді.

Оқушы: ата

- Жоқ, -анам телефоныңды қандай жағдай болмасын тастама деген, кім біледі қандай жағдайлар болатынын, деп жауап береді.

*Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?).
Неліктен?*

Педагогикалық жағдаят №26

Мұғалім оқушыларға «Дәптерлерлеріңді ашып, бүгінгі сабақты жазыңдар....» дейді. Мұғалім бір оқушының жазбай отырғанын көріп:

- Неге жазбай отырсын? - дейді.

Оқушы:

- Жазып не істеймін, мен мұқият тыңдап отырып, есімде сақтап аламын – деді.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №27

9 сынып оқушысы мүлдем сабақ оқымай, сәнді киімдерге, биге қызығатын болды. Ол өте ерке, сыныптағы оқушылардың ойымен мүлде санаспайды. Мұғалімдермен үнемі жанжалдасады. Мектеп әкімшілігі мен сынып жетекшісінің ол қыздың мінезін түзеуге деген мүмкіндіктері еш жүзеге аспады. Ата-анасы қызының мінезінде еш ауытқушылық жоқ деп, оның мұндай әрекеттеріне мектеп кінәлайды.

Осы жағдайды қалай түзеуге болады? Сіз қандай әрекет жасар едіңіз? Өз әрекетіңізді негіздеңіз.

Педагогикалық жағдаят №28

Жасөспірімдер арасындағы зомбылықтың себептері:

қызғаныш;

табыс;

психикалық көріністер;

бұрынғы қателіктері үшін кек алу;

көшбасшылығы үшін күрес;

таңғалдыруға ұмтылу;

қорқытуға ұмтылу.

Сіздің көзқарасыңыз...

Педагогикалық жағдаят №29

Сабақта бірнеше оқушы «Теңіздегі шабуыл» ойынын ойнап отырады. Мұғалімнің ескертуіне: «Сіздің сабағыңыз бізге мүлдем қажеті жоқ. Ол бізге өмірде де керек емес» - деп жауап береді. Мұғалім күнделіктеріне ескерту жазып береді.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят 30

Оқушы өзінің бақылау жұмысына қасындағы дос құрбысынан төмен баға алғанын көріп, жұмысының дұрыс бағаланбады деп ойлайды, соған ренжіп, мұғалімнің берген тапсырманы орындамай қабағын түйіп, кітап дәптерлерін партадан итеріп тастап, көзі жасқа толып отыра береді. Бұны көрген мұғалім оқушыға:

- Саған не болды, тапсырманы неге орындамайсың дейді? – Оқушы мұғалімге жауап бермей үндемей отыра берді.

Сіз бұл жағдаяттан қалай шығар едіңіз. Бұл жағдайда не айтар едіңіз? Не істер едіңіз? Неліктен?

Педагогикалық жағдаят 31

10 сынып оқушысы химия бөлмесіндегі шыны колбаны сындырып алады, сабаққа кірген бойда мұғалім колбанын сынғанын көріп, оқушының күнделігіне ата-анасы колбаның ақшасын төлесін деп жазып жібереді. Оқушының ата-анасы ақша төлеуден бас тартады.

Сіз бұл жағдаятта не істер едіңіз. Өз жауабыңыз. Өз жауабыңызды түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят 32

7-ші сынып оқушылары сенбілікте мектептің ауласын тазалап жүрді. Үзіліс кезінде сыныптағы Айдар: Мен жата тұрайын үйде мұндай шаруа істемеймін, болды шаршадым дейді. Айдардан кейін оқушылардың барлығы жұмыс жасаудан бас тартады. Мұғалім оқушылардан

жұмысты аяқтауды сұрайды.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №33

Сыныпта топтық жұмыс болып жатыр, топтық жұмысты әрдайым белсені бір оқушы басқарады. Басқа оқушыларда топтық жұмысты басқарғысы келеді, бірақ белсенді оқушы оларды келемеждеп, кедергі жасап, оларға мүмкіндік бермейді.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №34

Сабақтан соң сіз аялдамада тұрсыз, қасыңызда оқушыңыз Ержан да тұр. Күткен автобус та келді. Барлығы да мініп, автобус келесі аялдамаға тоқтағанда, бір үлкен жастағы әйел кісі мінді. Алда отырған Ержан орын берер емес. Сонда әлгі әйел кісі жай ғана: «Балам, аяғым ауыратын еді, орын бересің бе?» - деп сұрады. Ержан қабағын түйіп, әрең дегенде орнынан тұрып орын берді.

Сіз мұндай көріністі көре тұра не істер едіңіз?

Педагогикалық жағдаят №35

Сіз жетекшілік жасайтын сыныптағы бір оқушы мектеп бітіру кешіне бармайтынын айтады. Бұл оның отбасының жағдайына байланысты екенін сіз білесіз.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №36

Сіз мұғалімсіз. Үзіліс кезінде сыныптағы бір оқушы келіп сізге сыныптастары туралы мәлімет айтады: анау көп әңгіме айтады, анау көп сөз тасиды, бірін-бірі қалай мазақтайтындығын айтты.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №37

Сіз сынып жетекшісісіз. Сыныптағы бір оқушы тарих пәні сабағына қатысқысы келмейтінін, мұғалімімен қарым-қатынасының бұзылғанын, мұғалімнің мұның бағасын үнемі төмендетіп қоятынын мәлімдейді.

Сіздің әрекетіңіз:

1. Оқушыға оның қателескендігін айтасыз. Жақсылап сабаққа дайындалып келуіне, пән мұғаліміне тіл тигізбеуіне және жақсы баға алатынына көзін жеткізесіз.

2. Пән мұғалімімен әңгімелесесіз. Себебін анықтайсыз.

3. Пән мұғаліміне тіл тигізгені үшін оқушыға дауыс көтеріп ұрсасыз.

4. Өз нұсқанызды ұсыныңыз.

Тандап алған жауабыңыздың нұскасын негіздеңіз.

Педагогикалық жағдаят №38

Сіз 9-шы сыныптың сынып жетекшісі болып тағайындалдыңыз. Жұмысты неден бастар едіңіз?

Қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз? Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №39

Сіз-мұғалімсіз. Қазір балалар арасындағы зорлық-зомбылық туралы қандай жұмыстар атқарар едіңіз?

Қандай әрекет жасап, нені жоспарлайсыз? Сіздің пікіріңіз?

Педагогикалық жағдаят №40

Сізге 10 сынып оқушысының ата-аналары шағыммен келді, себебі сіздің тоқсандық жиынтық бағалауда оқушыға қойған бағаңыз көңілдерінен шықпайды. Олар бағаның әділ қойылмағанын айтып, оған сізді кінәлайды

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №41

Айгүлдің бүгін туылған күні. Сыныптастары сыныпта Айгүлге қымбат-қымбат сыйлықтар сыйлауда. Самал өзінің түрлі-түсті қағаздарымен жасаған сыйлығын қуанып Айгүлге берді. Айгүл болса оны жерге лақтырып жіберіп: «Мен мұндай сыйлықты қабылдай алмаймын. Сенің қықым-қықым қағаздарыңды кайтемін»-деді.

Сіздің бұл жағдайдағы іс-әрекетіңіз қандай болмақ?

Педагогикалық жағдаят №42

5 сыныпта оқитын Әсемнің ән айтуға дауысы керемет еді. Ол үйінде жүргенде ән айтуды өте қатты жақсы көреді. Сыныптастарының барлығы оны жақсы біледі. Бірақ Әсем мектеп қабырғасында сахнаға шығып ән айтуға жасқанады. Ән айт деген уақытта Әсемнің өзін қобалжытынын, көпшілік алдында қысылатынын айтты.

Сондағы мұғалімнің іс-әрекеті.

Педагогикалық жағдаят №43

Сіз өз сыныбыңыздағы баланың өзге сынып оқушысымен төбелесіп жатқанын, басқа балалардың айкайлап тамашалап тұрғанын көрдіңіз.

Сіздің әрекетіңіз?

1. Өз проблемаларын өздері шешсін, ал мен оған мән бермеймін.
2. Дауыс көтеріп, төбелесті тоқтатуын талап етемін.
3. Оларды ажыратып, директорға апарамын.
4. Барлық балаларды сыныпқа қуып тығып, не болғанын сұрастырамын.
5. Кінәлілерден басқаларын сыныпқа кіргізіп алып, әрбір оқушымен бөлек сөйлесемін: де төбелестің себебін анықтаймын және оларды татуластыруға әрекет жасаймын.
6. Өз нұсқаңызды ұсыныңыз.

Таңдап алған жауабыңыздың нұсқасын негіздеңіз.

Педагогикалық жағдаят №44

Сіздің сабағыңыз ылғи бірінші сабақ болып өтеді. Сіз мұғалім ретінде бұны қалай санайсыз?

1. Қандай артықшылықтарын айтар едіңіз?
2. Дұрыс болса қандай артықшылығы бар?

Педагогикалық жағдаят №45

Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындағысы келмейді: «Мен тапсырманы орындамаймын», - деп ашық айтады.

Сіздің әрекетіңіз.

1. «Кел отырып талқылайық, мүмкін сенікі дұрыс шығар».

2. «Онда сен несіне оқуға келдің?»
 3. «Мүмкін, неге орындамайтыныңды айтарсың?»
 4. «Өзіңе қиын болады, ештеңе білмей қаласың».
 5. «Сонда не істейсің?»
 6. Өз нұсқаңызды ұсыныңыз.
- Тандап алған жауабыңыздың нұсқасын негіздеңіз.

Педагогикалық жағдаят №46

Сіз сынып жетекшілік атқарып жүрген сыныбыңыздағы оқушылардың тұрмыстық жағдайлары әр түрлі, сынып ішіндегі жағдайы жақсы балалар жағдайы төмен оқушыларды төмендетіп, әр түрлі қысым жасайтынын байқадыңыз.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №47

Егер мен педагог болсам... Өзіңіздің сабақ берген мұғалімдеріңіздің ішінен кімді атар едіңіз және неліктен?

Педагогикалық жағдаят №48

Сабақ аяқталып, оқушылар үйлеріне жинала бастады. Асқар мен Санияның шкафтары жақын орналасқан, бір-бірімен айқайласып, бір-біріне бөгет жасауда.

Осы жағдайды шешу үшін мұғалім орындықтарын жылжытып қояды, бірақ сонда да олар жанжалдаса берді. Осы жағдайда сіздің әрекетіңіз:

1. Асқарға ер баланың қызға орын беру керек екенін түсіндірем.
2. Нағыз ер балалар осылай жасайтынын айтамын.
3. Санияға жанжалдаспай басқа орынға ауысуын сураймын.
4. Егер балалар жиі жанжалдасатын болса екеуінің орындарын ауыстыруын ұсынам.
5. Сіздің әрекетіңіз.

Жауабыңызды түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №49

Сіздің сыныбыңызда ерекше білім беруді қажет ететін (мүмкіндігі шектеулі) оқушы оқиды, сынып оқушылары онымен араласпай, көптеген отақ істерге қоспайды.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №50

Сіз шет тілі пәні мұғалімісіз. Шет тілін балаларға үйрету үшін қандай жоспар жасар едіңіз? Өз жоспарыңызды құрыңыз?

Педагогикалық жағдаят №51

5 сыныпта Шет тілі сабағы жүріп жатыр. Мұғалім қол көтерген балаға кітаптағы мәтінді оқуын сұрайды. Бұл оқушы тұтығып сөйлейтін бала еді, ол қобалжыған сайын одан әрі тұтыға түседі. Сыныптағылардың біреуі төмен қарап мысқылдап, бір оқушы ашық келемеждеп күле бастайды. Ал оқушы қиын сөздерді ары қарай қорқа оқи береді.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз

Педагогикалық жағдаят №52

Сәуле 3 балалы отбасында тәрбиеленуде. Анасы оларды жалғыз тәрбиелеп отыр. Сәуле өз

заттарына дәптер, кітаптарына өте ұқыпты қарайды... Бірде сыныптасы Мұрат өз дәптерінің таза парақтарын жұлып, ұшақ жасап жатқанын көрді.

- Неге дәптердің парағын жұлып жатырсың, ол ақша тұрады ғой?! – дейді Сәуле.
- Менде парақ көп, маған бәрібір, каласам әкем тағы алып береді - деді Мұрат.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №53

Сыныптағы бір оқушыны балалар есімімен емес ұлтымен атайды. Бала үнемі жылап, мектепке келгісі келмейді. Мұғалім балаларға бұл қылықтары дұрыс емес екенін түсіндіреді. Бірақ балалар мұғалімге білдіртпей мазактауларын жалғастыра береді.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №54

Сіз бастауыш сынып мұғалімісіз. *Ата-аналармен жұмыс формаларын көрсетіңіз?*

Педагогикалық жағдаят №55

Болат мектепке жаңа костюммен келді. Костюм сыртында, түймесінде де жұлдызшалар бар екен. Түймелері балаларға қатты ұнайды.

Біраз уақыттан кейін мұғалім костюмінде бірде-бір түймесі қалмағанын көреді.

- Түймелерің қайда? - деп сұрады.
- Мен балаларға сыйладым, - деп жауап береді Болат.
- Бұлай жасауға болмайды ғой, анан ұрсатын болды ғой?

- Жок анам ашуланбайды, себебі, ол үнемі «Сараң болуға болмайтынын айтады» - деп сенімді жауап берді Болат.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №56

9 сынып оқушысы сыныпта мұғаліммен әңгімелесіп отырып, оған: «Маған басқа оқушыларға қарағанда басқаша қарым-қатынас жасауыңызды қалаймын», - дейді.

Осы жағдайдағы мұғалімнің іс-әрекеті:

1. «Мен неге басқа оқушыларға қарағанда саған басқаша қарым-қатынас жасауым керек?»
2. «Мен жақсы көру, бөліп алу деген ойындарды ойнағым келмейді!»
3. «Маған сен сияқты арызданушы адамдар ұнамайды».
4. «Мен неге сені басқа оқушылардан ерекше бөліп қарауым керек, соны білгім келеді?»
5. «Егер мен сені басқа оқушылардан гөрі ерекше көрем десем сен өзінді жақсы сезінетін бе едің?»

6. «Қалай ойлайсың, мен шын мәнінде саған қарым-қатынасым қалай?»

7. Өз жауабын

Жауабыңызды түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №57

Сыныптағы бір оқушы сыныптасын ұнатпайды, онымен бірге топтық және жұптық жұмыс жасағысы келмейтінін ашық айтады. Мұғалімнің іс-әрекеті:

1. «Онда тұрған не бар?».
2. «Бірге жасауға тұра келеді, амал жоқ».
3. «Бұл сенің тарапыңнан ақымақтық».
4. «Осы жағдайдан кейін ол да сенімен жұмыс жасағысы келмейді».

5. «Сенікі дұрыс емес деп ойлаймын».

6. Сіздің өз жауабыңыз

Өз жауабыңызды негіздеңіз.

Педагогикалық жағдаят №58

Анасы баласына жаңа аяқ киім (кеды) сатып алып береді. Бірақ біраз күннен кейін бала үйге аяқ киімсіз келді. «Жаңасын алу керек» - дейді ол анасына:

- Менің аяқ киіміммен балалар үзілісте футбол ойнап, қайда тастағанын білмеймін, барлығымыз іздедік бірақ таппадық, - дейді.

Анасы баласын осы үшін жазалайды.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №59

Сіз 8-сыныпқа сынып жетекші болдыңыз. *Жұмысты неден бастар едіңіз? Өз жоспарыңызды атаңыз?*

Педагогикалық жағдаят №60

15 жастағы ұл бала жалғыз анасының тәрбиесінде өсті. Отбасы шағын ауылда тұратын. Соңғы жарты жылдықта ұл баланың сабағы күрт төмендеп кетті, кей кезде сабаққа да бармайтын, тіпті кешкісін үйге қонбайтын болған.

Бұл жағдаятқа қалай әсер етуге болады? Сіз мұндай жағдайда қандай іс-әрекет жасар едіңіз? Өз іс-әрекетіңізді түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №61

Отбасында екі бала тәрбиеленуде, біреуі 14 те болса, екіншісі 8 де. Әкесі жанұясында көп ішеді. Ішіп келіп балаларына дөрекі сөйлеп, аналарын ұрады. Үйдің үлкені қыз бала отбасындағы жағдайды мұғаліміне айтады. Мұғалім оқушысының айтқанын әлеуметтік педагогқа айтып, қыз баланың отбасы жайлы бүкіл мектеп мұғалімдері біледі. Қыз бала сол жағдайдан кейін мектепке баруды қысқартады.

Сіз бұл жағдайда не істер едіңіз, жағдаяттан қалай шығасыз? Өз жауабыңызды түсіндіріңіз.

Педагогикалық жағдаят №62

10 жастағы бала мектепке әрдайым дене жаракатымен келеді. Педагог сұрағына, анасы: бұл жастағы балалар әрдайым әр нәрсеге ұрынып жүреді сол себептен деп жауап береді. Педагог сұрақты қайта қойғанда анасы бұл менің жеке өмірім ешкім араласа алмайды дейді.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №63

Орта буын сыныптарындағы оқушылардың тәртіптерінің нашарлауы (үзілістегі қыз балалардың төбелесуі, сабақ үстінде әңгімелесіп отырулары) олардың үлгерімдеріне қатты әсер ете бастады. Сынып жетекшілері бірнеше сыныптағы балалардың мінез құлқындағы өзгерістерді әлеуметтік педагогқа баяндады.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №64

Анасы Назеркені сабаққа азанда жинайды. Анасы оның сөмкесіне бір алма салады. Бірақ Назерке анасынан тағы да бір алма салуын өтінеді. Анасы: «Неге?»- деп сұрайды. Сонда

Назерке: «Мен алманы Еркебұланмен жабыстырма қағаздарға ауыстырамын» - деп айтады. Анасының айтар сөзі не болмақ? Сіз Назеркенің анасына қандай кеңес берер едіңіз?

Педагогикалық жағдаят №65

Сіз 10-сынып жетекшісісіз. Оқушыларды мамандық таңдауына қандай бағыт берер едіңіз? *Өз жоспарыңызды ұсыныңыз?*

Педагогикалық жағдаят №66

Педагог ұялы телефон қолынан түспейтін оқушыға: Ұялы телефонды дыбыссыз режимге қойыңыз, не болмаса өшіріңіз дейді. Оқушы болса – мен олай жасай алмаймын, себебі мен ватсапта отырмын. Мен ешқашан телефонсыз жүре алмаймын, ұйықтасам да телефонмен бірге ұйықтаймын дейді.

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №67

Назгүлдің отбасында 6 бала бар. Анасы оларды жалғыз өсірді. Назгүл өзінің дәптерлеріне, кітаптарына, т.б. заттарына өте ұқыпты қарайды. Бір күні ол сыныпта өзінің сыныптасы Айдостың дәптердің беттерін жұлып, ұшак жасап отырғанын көреді.

Сен не істеп отырсың? Неге дәптердің беттерін жұласың, ол ақша тұрады ғой?! Менде олар өте көп ... Мен дәптерді аямаймын ... Керек болса - әкем маған тағы алып береді – деді Айдос.

Мұны естіген мұғалімнің іс - әрекеті қандай?

Педагогикалық жағдаят №68

Сіз 9-шы сыныптың жетекшісісіз. «Мен көшбасшы боламын!» атты тақырыпта пікірталас жоспарын жасаңыз?

Педагогикалық жағдаят №69

Сіз мұғалімсіз. Сабақ кезінде сабақ жақсы оқитын оқушының қызына жолдаған хаты сіздің қолыңызға тиеді. Байқаусызда сіз хатты ашып қаласыз және ішіндегі бозбаланың сыныптас қызға жазғанын оқып қаласыз. Сіздің әрекетіңіз

1. «Ең алғашқы махаббат басталады мектептен» атты тақырыпта жазу
2. Жоқ мен бұған қарсымын
3. Сіздің пікіріңіз?

Педагогикалық жағдаят №70

Мұғалім: "Сенде екілік баға көп және сабақтан көп қалғансың. Тоқсанның аяғыда таяп қалды. Сабаққа қатысып, оқуды қашан қолға аласың?"

Оқушы: "Бас қатырудың қажеті қанша? Бәрібір жылдық бағаға өздеріңіз үшін 3 қойып бересіздер. Мектепке артта қалған оқушылар керек емес қой"

Сіз осындай жағдайда не істер едіңіз? (қандай әрекет жасап, не айтар едіңіз?). Неліктен?

Педагогикалық жағдаят №71

Сіз қоғамдық көлікте досыңыз Сержаның автобус орындығында отырғанын, ал әжесі қасында тұрғанын байқадыңыз? Сіздің әрекетіңіз?

1. Ары қарап, байқамағандай боламын.
2. Ол өздерінің мәселесі. Өздері шешсін.
3. Байкатпай әжесіне орын беру керек екенін білдіртем.
4. Қасына жакындап «Қандай тәрбие көргенсің? Қасында әжең тұр, ал сен отырсын», - деп айтам.

Сіздің осы жағдайға жауабыңыз.

Педагогикалық жағдаят №72

Екі ата-ана балалары жайында әңгімелесіп отыр. Біреуі мақтана қызына әкесі екеуі компьютер сыйлағанын айтты. Ал екіншісі оның дұрыс емес екенін айтты: "Бекер алып бердіңдер, енді компьютер алдында сағаттап отыратын болады, көруі нашарлайды, өмірге бейімделмеген, жан жақты болмайды", - деп кесіп айтты.

Сұраққа жауап таңдаңыз:

1. Қазір компьютерсіз жүру мүмкін емес.
2. Компьютер ол ақпарат көзі.
3. Компьютер баланың денсаулығына зиян.
4. Компьютер бала психологиясына әсер етуі мүмкін.
5. Компьютер дұрыс пайдаланса өте пайдалы құрал.
6. Сіздің шешіміңіз

Компьютердің пайдасы мен зияны туралы өз жауабыңызды негізденіңіз.

Педагогикалық жағдаят №73

Сіздің сыныптасыңыз сынып бөлмесін тазалаудан бас тартты. Ол фортепианада ойнауды үйреніп жүргенін, саусақтарын құртып алуы мүмкін екенін айтты. Осы жағдайдағы сіздің іс-әрекетіңіз:

1. Қандай амалмен болса да оны қатыстырам.
2. Қолына швабра беріп еденді жууға күштеп көндірем.
3. "Сен басқалардан артық емессің. Неге қалғандары сен үшін істеу керек", - деп айтам.
4. Қолына шүберек беріп, жай ғана жеңіл сұртуін сұраймын.
5. Сіздің шешіміңіз.

Педагогикалық жағдаят №74

Математика сабағында мұғалім оқушылардан ауызша жауап алу барысында бәрінен кітаптарын жабуды тапсырды. Бір уақытта Аружан қолын көтеріп: «Апай, кітапты ашпа деп айтып едіңіз, ал Жалғас болса ашып қарады» -деп айтады. Сіздің іс-әрекетіңіз?

Педагогикалық жағдаят №75

Сіздің сыныптасыңыз біреудің телефонын ұрлап алды. Сіз ұрлықтың куәгері болдыңыз.

1. Көрмегендей кейіп танытам. Себебі, ол менен мықты, білсе соңы қиын болуы мүмкін.
2. Ересектерге (мектеп директорына, мұғалімге) хабар берем.
3. Сыныптасымның ата-анасына айтамын.
4. Осы жағдайды сынып талқысына салам.
5. Сыныптасыммен сөйлесіп, оның қылығының дұрыс емес екенін түсіндіріп, кешірім сұрай отыра телефонды иесіне қайтарып беруін сұраймын.

Басқа шешім.

Педагогикалық жағдаят №76

Егер мен мектеп директоры болсам... Онда ... *Өз жоспарыңызды ұсыныңыз?*

Педагогикалық жағдаят №77

Велосипедпен жарысып келе жатқан Абзал жолдың шетінде тұрған қарияны көреді. Не істеу керек? Жол беріп, өткізіп жіберсе, жолдастарынан калып қояды. Жарыстың аты-жарыс. Абзал қарияның жолын кесіп кетеді.

Абзалдың қылығы дұрыс па? Әлде бұрыс па?

Педагогикалық жағдаят №78

Сыныптас досың үй тапсырмасының орындалмау себебін өтірік айтып, мұғалімді алдады. *Сенің әрекетің?*

Педагогикалық жағдаят №79

«Менің арманымдағы мектеп» өз нобайыңызды ұсыныңыз?

Педагогикалық жағдаят №80

Сіз физика пәні мұғалімісіз. *Сабақта цифрлы технологияларды қолданудың басым жақтарын атаңыз?*

6. Арнаулы емтихан өткізілетін білім беру бағдарламалары топтарының тізбесі

Білім беру бағдарламалары топтарының нөмірі	Білім беру бағдарламалары топтарының атауы
Арнаулы дайындықты талап ететін білім беру бағдарламалары топтары	
B001	Педагогика және психология
B002	Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу
B003	Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі
B009	Математика мұғалімдерін даярлау
B010	Физика мұғалімдерін даярлау
B011	Информатика мұғалімдерін даярлау
B012	Химия мұғалімдерін даярлау
B013	Биология мұғалімдерін даярлау
B014	География мұғалімдерін даярлау
B015	Гуманитарлық пәндер мұғалімдерін даярлау
B016	Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерін даярлау
B017	Орыс тілі мен әдебиеті мұғалімдерін даярлау
B018	Шет тілі мұғалімдерін даярлау
B019	Әлеуметтік педагог мамандарын даярлау
B020	Арнайы педагогика мамандарын даярлау

1. Общие положения

Настоящая программа разработана в соответствии с Типовыми правилами приема на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования, утвержденными приказом министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года №600.

Специальный экзамен для лиц поступающих по образовательным программам высшего образования по области образования «Педагогические науки» направлен на определение склонности абитуриентов к педагогической деятельности.

Форма и содержание специального экзамена предполагают собеседование в ходе которого абитуриенту предлагается решить педагогическую ситуацию.

2. Порядок проведения специального экзамена

2.1 Для организации и проведения специального экзамена по решению Председателя Правления - Ректора университета или лицом, исполняющим его обязанности, на период проведения экзамена создается комиссия. Комиссия состоит из нечетного количества, и большинством голосов из числа членов комиссии избирается председатель комиссии.

2.2 Расписание специального экзамена (дата, время и место проведения, консультации, дата объявления результатов) утверждается председателем приёмной комиссии и доводится до сведения абитуриентов.

2.3 Специальный экзамен оценивается в форме – "допуск" или "недопуск"..

Итоги проведения специального экзамена оформляются ведомостью допуска, протоколом комиссии в произвольной форме и передаются ответственному секретарю (его заместителю) для объявления результатов. Протокол комиссии подписывается председателем и всеми присутствующими членами комиссии.

2.4 Специальный экзамен проводятся в аудиториях, оснащенных видео или аудио записью.

2.5 Результаты специального экзамена объявляются в день проведения экзамена.

2.6 По результатам специального экзамена поступающему выдается выписка из ведомости допуска для предъявления в организации образования реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования независимо от места сдачи специального экзамена.

2.7 Допуск в аудитории проведения специального экзамена обеспечивается специальными дежурными, техническими секретарями, задействованными в проведении экзамена. При проведении специального экзамена присутствие в аудитории посторонних лиц не допускается.

2.8 Допуск абитуриента в аудиторию проведения специального экзамена осуществляется при предъявлении документа, удостоверяющего личность, а также расписки о приеме документов.

2.9 При проведении специального экзамена не разрешается пересаживаться с места на место, обмениваться экзаменационными материалами, списывать, заносить в аудиторию и использовать учебники, другую методическую литературу, мобильные средства связи. На экзамене обеспечивается спокойная и доброжелательная обстановка, абитуриентам предоставляется возможность наиболее полно проявить уровень своих знаний и умений.

2.10 После начала экзамена абитуриентам выдаётся экзаменационный материал и объясняются правила, а также указывается время начала и окончания экзамена, время и место объявления результатов и проведения апелляции.

2.11 Во время проведения специального экзамена абитуриенты должны соблюдать следующие требования:

- 1) соблюдать тишину и работать самостоятельно, не разговаривать с экзаменаторами и другими абитуриентами;
- 2) не ходить по аудитории, не пересаживаться на другое место;
- 3) не выходить из экзаменационной аудитории без разрешения экзаменатора до окончания специального экзамена.
- 4) за нарушение правил проведения экзамена абитуриент удаляется из аудитории.
- 5) повторное участие и передача специального экзамена не допускается.

2.12 Содержание специального экзамена включает психологическое тестирование и решение педагогической ситуации в форме собеседования, направленного на определение склонности абитуриентов к педагогической деятельности.

2.13 При прохождении абитуриентами специального экзамена комиссия оценивает полноту, глубину и аргументированность ответов. Учитываются следующие критерии: мотивы выбора будущей профессии учителя; интерес к педагогической деятельности; любовь к детям; творческий подход; гуманистическая направленность; инновационный стиль мышления; культура речи, дикция; культура общения; эмпатийность и лидерские качества.

Лица, не ответившие на вопросы собеседования специального экзамена или не явившиеся на него, получают «не допуск» и, соответственно, считаются не сдавшими специальный экзамен.

3. Критерии сдачи специального экзамена:

3.1 Итоги специального экзамена – собеседования выставляются по следующим критериям:

«Допуск»

В том случае, если абитуриент:

- проявляет устойчивый интерес к содержанию и деятельности педагога, осознанное стремление стать учителем;
- умеет формулировать общие требования к личности учителя и характеризовать особенности его деятельности;
- проявляет оригинальность при решении заданных ситуаций;
- речь информационно насыщена, логична, последовательна, ясна и аргументирована. Содержит оценочные суждения и выразительные средства, обладает четкой дикцией;
- проявляет умения слушать и слышать, понимать другого и вести диалог, готовность и желание общаться;
- проявляет эмпатийные способности, основанные на рациональном уровне;
- способен вести за собой, руководить и организовывать деятельность сверстников, обладает лидерскими качествами.

«Не допуск»

Если же, абитуриент:

- если не проявляет интереса к профессии учителя или проявляет слабый интерес;
- не проявляет попытки решить педагогическую ситуацию;
- выражает мысль не логично, не последовательно, не ясно. Наблюдаются семантически избыточные слова, нарушения дикции и норм речи;
- готов к формальному общению, не охотно вступает в диалог, не ориентирован на слушание другого;
- эмпатийные способности не проявляются или слабо выражены;
- избегает ответственности за руководство и организацию деятельности.

3.2. Комиссия принимает одно из следующих решений:

- Допускается
- Не допускается

4. Порядок проведения апелляции

4.1 На период проведения экзаменов в целях соблюдения требований, предъявляемых к творческому экзамену, разрешения спорных вопросов, защиты прав лиц, сдающих соответствующие экзамены, приказом руководителя университета или лицом, исполняющим его обязанности создается апелляционная комиссия, состав которой состоит из нечетного числа членов, включая ее председателя..

4.2 Заявление на апелляцию подаётся на имя председателя апелляционной комиссии лично лицом, сдавшим специальный экзамен. Заявления принимаются до 13 часов следующего дня после объявления результатов специального экзамена и рассматриваются апелляционной комиссией в течение одного дня.

4.3 Решение по апелляции о несогласии с результатами специального экзамена принимается большинством голосов от общего числа членов комиссии. В случае равенства голосов голос председателя комиссии является решающим.

4.4 Работа апелляционной комиссии оформляется протоколом, подписываемым председателем и всеми присутствующими членами комиссии.

5. Педагогические ситуации специального экзамена для абитуриентов, поступающих на педагогические специальности

Педагогическая ситуация №1

Возвращаясь домой, Вы видите одноклассника, моющего машины, который постоянно отсутствует на уроках. Как поступить?

1. Сделать вид, что ничего не видели: что тут поделаешь - жизнь сейчас такая!
 2. Подойти к однокласснику, выразительно на него посмотреть и, не говоря ни слова, уйти.
 3. Немедленно связаться с классным руководителем, обсудить с ним ситуацию.
 4. Заснять на мобильный телефон и показать одноклассникам.
 5. Свой вариант
- Прокомментируйте ситуацию.

Педагогическая ситуация №2

В Вашем классе по специальной программе учится ученик с ограниченными возможностями. Одноклассники обходят его стороной, не общаются с ним. Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №3

Ученик 11-го класса рассказал вам, что у него были проблемы с выбором профессии, потому что он хотел быть дизайнером, а родители уговаривали его стать учителем. Какой совет вы бы дали?

Педагогическая ситуация №4

В этом году у каждого в классе вашего ребенка есть «мобильный телефон», и ваш ребенок единственный, у кого нет мобильного телефона. Дома ваш ребенок просит вас купить мобильный телефон. Он не хочет идти на урок. Вы не можете позволить себе это принять. Что вы делаете?

Педагогическая ситуация №5

Ученик обращается к учителю с просьбой: «Я хотел бы, чтобы Вы относились ко мне лучше, чем к другим учащимся, так как я учусь лучше других». Учитель, удивленно посмотрев на ученика, ответил ему, что для него все равны.

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №6

Ученик 7 класса регулярно нарушает дисциплину. После бесед с ним классного руководителя и школьной администрации уверяет, что больше подобное не повторится. Но, выходя за дверь класса, все начинает сначала.

Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №7

Айгерим имеет очень хорошую память и может легко запоминать любые тексты, песни, информацию. Во время проведения праздников она не только выполняет отведенную ей роль, но и суфлирует роли остальных ребят, поэтому мешает остальным проявить себя, и тем самым нарушается весь ход праздника.

Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №8

Почему проблема БУЛЛИНГА сегодня актуально? Какова основная причина? Расскажите нам, что вы думаете по этому поводу?

Педагогическая ситуация №9

В общественном транспорте Вы становитесь свидетелем того, как один человек пытается вытащить бумажник из сумки сидящего рядом пассажира. Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №10

Ваши одноклассники специально опоздали на урок к новой учительнице. Без разрешения вошли в класс и демонстративно приготовились выслушивать обвинения в свой адрес. Учительница, приветливо улыбнувшись, разрешила им сесть на свои места. Ученики растерялись от такой реакции учителя.

Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №11

В начале второй четверти преподаватель меняет места учащихся. Тогда перед всем классом Айдар заявил, что не хочет сидеть рядом с Жайной. Как учителю выйти из этой ситуации?

Педагогическая ситуация №12

В класс пришел новый ученик. Но уровень его образования был низким. Учитель работает с ним и после, и во время урока, но результата нет. У учителя закончилось терпение, и он отругал его. Перед классом произносят слова типа «Ты глупый, ты ленивый». Учащиеся класса также игнорируют его и не разговаривают с ним. Ученик перестал приходить на занятия. Правильны ли действия учителя в данной ситуации? Поясните свой ответ.

Педагогическая ситуация №13

Проблема физического насилия среди детей. Что вы думаете об этом?

Педагогическая ситуация №14

«Если бы я был ПЕДАГОГОМ ...»

Продолжите ...

Педагогическая ситуация №15

На уроке учитель замечает, что ученик не работает со всеми, а увлеченно, подложив под учебники мобильный телефон, ведет с кем-то оживленную переписку. Учителя охватывает гнев, он вырывает телефон и настоятельно требует пригласить в школу родителей.

Проанализируйте поведение педагога.

Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия

Педагогическая ситуация №16

В школу пришел новый учитель. Он молод, весел и улыбчив. Ваши одноклассники встретили его с любопытством. И вот первый урок...

В классе тишина, все прекрасно. И вдруг раздалось озорное: «Ку-ка-ре-ку!». Учитель изумленно взглянул на ребят. «Петушок» замолк, но через секунду задорно закукарекал в другом конце класса. Урок был сорван.

Как должен поступить, на Ваш взгляд, учитель, чтобы урок не был сорван, и «петушки» перестали «кукарекать».

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №17

С Вами в одном доме живет девочка, которая, когда все дети играют, подолгу и увлеченно занимается на скрипке. Однажды в классе она радостно сообщила, что заняла первое место на конкурсе юных музыкантов. Одноклассники начали насмехаться над ней и придумывать ей разные прозвища, типа «ботан», «заучка» и т.д. Учитель оставила без внимания данную ситуацию.

Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №18

Несколько Ваших одноклассников ушли с уроков на концерт молодежной группы и таким образом сорвали занятия. На следующий день в класс приходит классный руководитель и пытается выяснить, кто был инициатором идеи, но в ответ ребята промолчали. И учитель наказал весь класс.

Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №19

В класс пришел новый практикант. Вместо того, чтобы учить практиканта, учитель просто тратил. Во время урока он поливает цветы, вытирает с них пыль и тратит их на свою личную работу. Напрасно он ругается перед учениками класса и ставит в неловкое положение будущего учителя. В результате класс не уважал и не слушал практиканта. Как вы думаете, правильно ли поступил учитель?

Педагогическая ситуация №20

Учительница перехватила записку с карикатурой на себя и подписью-комментарием. Действия учительницы в данной ситуации:

1. Демонстративно порвать записку.

2. Выяснить, кто автор записки и похвалить его за художественное мастерство.
 3. Отнестись к этому с чувством юмора.
 4. Свой вариант ответа.
- Обоснуйте Ваш ответ.

Педагогическая ситуация №21

Педагог, уставший от постоянного шума на занятиях, раздраженно говорит: «Зачем вы приходите в школу? Разве не для того, чтобы чему-то научиться?»

Ученики хором: «Мы приходим общаться с друзьями!»

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №22

К четвертому уроку учащиеся устали, шумят, громко разговаривают. Педагог объявляет физкультминутку. Большинство радуется смене деятельности, выполняет упражнения с удовольствием. Однако несколько человек остаются сидеть, отказываясь участвовать.

Педагог спрашивает:

- Почему вы сидите?

Они отвечают:

- А мы не хотим ничего делать.

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №23

Учитель биологии пришел на урок в 10-й класс. Подготовленный плакат по теме «Фотосинтез» повесили вверх ногами. Все ждали реакции учителя. Действия учителя в данной ситуации:

1. Демонстративно перевесить плакат.
2. Сделать замечания классу, заставить дежурного правильно повесить плакат.
3. Отнестись с чувством юмора, улыбнуться и, перевесив плакат, продолжить занятия
4. Ваш вариант ответа.

Обоснуйте свой выбор ответа.

Педагогическая ситуация №24

Назовите три качества, которые вы хотели бы видеть в своем любимом учителе?

Педагогическая ситуация №25

Во время контрольной работы ученик просит разрешения выйти в туалет.

Педагог говорит:

- Конечно, выйди, только телефон оставь.

Ученик:

- Нет, без телефона я не пойду, мне родители сказали всегда держать его при себе – мало ли что случится?

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №26

Педагог: «Откройте тетради, записывайте...». Видя, что один из учеников не пишет, педагог спрашивает:

- А ты почему ничего не пишешь?

Ученик отвечает:

- А зачем мне писать? Я буду лучше внимательно слушать и запоминать.

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №27

Ученица 9 класса резко сдала в учебе, увлеклась нарядами, танцами. Она избалована, капризна, с мнением одноклассников не считается. Конфликтует с учителями-предметниками. Попытка классного руководителя, членов ученического коллектива найти к ней подход и поправить положение дел не удалась. Родители ученицы отклонений в поведении дочери не видят, а промахи в воспитании дочери относят к школе.

Как можно повлиять на данную ситуацию? Как бы Вы поступили в данной ситуации? Обоснуйте свои действия.

Педагогическая ситуация №28

Причины насилия среди подростков:

- ревность;
- психические проявления;
- успех;
- месть за прошлые ошибки;
- борьба за лидерство;
- желание произвести впечатление;
- желание запугать.

Ваше мнение ...

Педагогическая ситуация №29

Несколько учеников играют на уроке в «Морской бой». В ответ на замечание педагога говорят: «Ваш предмет нам вообще не нужен. Он в жизни не пригодится». Учитель написал им замечание в дневник.

Как Вы отреагируете (как поступите, что сделаете, что скажете и др.) в данной ситуации и почему?

Педагогическая ситуация №30

Ученица, узнав, что ее подруга получила за контрольную работу на балл выше, чем она, сочла оценку несправедливой. От обиды на учителя она нахмурила брови, скрестила руки на груди, отодвинула тетрадь и учебник, положила ручку, на глазах у нее появились слезы. На вопрос педагога:

- Что случилось, почему ты не работаешь? - она не ответила и продолжала сидеть молча, ничего не делая.

Как Вы поступите, что сделаете, что скажете в данной ситуации и почему?

6. Перечень групп образовательных программ, по которым проводятся специальные экзамены

Номер группы образовательной программы	Наименование групп образовательных программ
В001	Педагогика и психология
В002	Дошкольное обучение и воспитание

B003	Педагогика и методика начального обучения
B009	Подготовка учителей математики
B010	Подготовка учителей физики
B011	Подготовка учителей информатики
B012	Подготовка учителей химии
B013	Подготовка учителей биологии
B014	Подготовка учителей географии
B015	Подготовка учителей по гуманитарным предметам
B016	Подготовка учителей казахского языка и литературы
B017	Подготовка учителей русского языка и литературы
B018	Подготовка учителей иностранного языка
B019	Подготовка социальных педагогов
B020	Специальная педагогика

Келісу парағы/ Лист согласования

Қызметі/Должность	Ф.И.О.	Қолы /Подпись	Мерзімі/ Дата
Келісілді/Согласовано:			
Академиялық жұмыс жөніндегі департамент директоры / Директор департамента по академической работе	А.К. Садиев		
«Педагогика және әлеуметтік ғылымдар» факультетінің деканы/Декан факультета «Педагогика и социальные науки»	А.Н. Турарова		
Қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы/ Ответственный секретарь приемной комиссии	А. А. Назарбекова		
Әзірленді/Разработано:			
«Педагогика» кафедрасының меңгерушісі/Заведующий кафедрой «Педагогика».	К.Д. Бузаубакова		

Бағдарлама «Педагогика және әлеуметтік ғылымдар» факультеті «Педагогика» кафедрасының мәжілісінде (28.03.2025ж. №8 хаттама) және факультеттің Сапаны қамтамасыз ету комиссиясының мәжілісінде (27.02.2025ж. №6 хаттама) қарастырылды.